

Vänsterpartiet Borås
2023

Borås värnar välfärden

**Vänsterpartiets budgetförslag för
Borås Stad 2024**

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
Inledning.....	4
Budgetens ekonomiska förutsättningar	5
Borås Stads ekonomiska läge	5
Vänsterpartiets syn på god ekonomisk hushållning	7
Resultat och finansiering i Vänsterpartiets budget.....	7
Centrala avsättningar.....	8
Kommunbidrag till nämnderna	8
Investeringsbudgeten.....	10
Kommunfullmäktige	18
Revisorskollegiet.....	19
Kommunstyrelsen.....	20
Överförmyndarnämnden	24
Valnämnden	25
Lokalförsörjningsnämnden.....	26
Samhällsbyggnadsnämnden	27
Service­nämnden	28
Tekniska nämnden.....	29
Miljö- och konsumentnämnden.....	31
Fritids- och folkhälsonämnden.....	32
Kulturnämnden.....	34
Förskolenämnden	36
Grundskolenämnden.....	38
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	40
Individ- och familjeomsorgsnämnden.....	41
Arbetslivsnämnden.....	43
Sociala omsorgsnämnden.....	45
Vård- och äldrenämnden	47
Sammanfattning av Vänsterpartiets yrkanden.....	49

Inledning

Den höga inflationen har fått stor påverkan på de ekonomiska förutsättningarna bland Sveriges kommuner. Likt inflationen påverkar många hushåll får den också effekter på den kommunala verksamheten, som blir dyrare. Många av kommunens kostnader påverkas direkt av inflationen, andra påverkas indirekt, till exempel pensionskostnaderna och kostnader för försörjningsstöd, genom att inflationen i sin tur bestämmer prisbasbeloppet. Även om skatteunderlaget ser ut att växa inför 2024 kommer skatteintäkterna att räcka till mindre välfärd, då den reala utvecklingen blir negativ.

För Vänsterpartiets del är det viktigt att värna välfärden i denna svåra ekonomiska tid. I samband med Kommunstyrelsens beslut om de preliminära ramarna i juni ålades samtliga nämnder ett besparingskrav motsvarande 1 procent av deras kommunbidrag. Samtidigt räknas priskompensationen upp med en nivå som sannolikt är lägre än vad den faktiska kostnadsutvecklingen kommer att bli. Vår utgångspunkt i arbetet med budgeten för 2024 har varit att i så hög utsträckning som möjligt värna nämnderna i utbildningsklustret och det sociala klustret från nedskärningar. Vi kan konstatera att vårt budgetförslag innebär ett tillskott till dessa nämnder med 165 mnkr jämfört med de preliminära ramarna.

Utöver att värna stadens viktigaste verksamhet från nedskärningar har vi haft ambitionen att också föreslå ett antal positiva förändringar som stärker välfärden och har en positiv effekt på kommuninvånarnas privatekonomi. I ljuset av kostnadskrisens påverkan på boråsarnas privatekonomiska förhållanden är det viktigt att politiken genomför förändringar som underlättar situationen. I vårt budgetförslag föreslår vi att mensskydd ska tillhandahållas gratis på skoltoaletter och toaletter på stadens fritidsanläggningar. Vi tillför Grundskolenämnden medel för att genomföra ett projekt med frukost i skolan. Dessutom tar vi ställning för att Alidebergsbadet ska hållas öppet också under det kommande året.

Vänsterpartiets budgetförslag innebär ett negativt resultat som i absoluta termer är på motsvarande nivå som i budgeten för innevarande år. I en svår ekonomisk tid behöver Borås Stad dra nytta av att vi under tidigare år har gjort höga ekonomiska resultat som har skapat förutsättningar för att sätta av medel för tuffare år. Inför 2024 är stadens resultatutjämningsreserv dubbelt så stor som inför årets budget. Detta ger möjlighet att lindra den nuvarande kostnadskrisen. Vi menar att det är en sund ekonomisk politik att använda det utrymme vi faktiskt har för att förhindra stora nedskärningar i skolan, förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten.

Klimatutmaningen kan inte stå tillbaka bara för att de ekonomiska förhållandena försämras. Borås Stad behöver fortfarande göra mer för att staden ska kunna göra sin del av den nödvändiga omställningen till ekologisk hållbarhet. I Vänsterpartiets budgetförslag finns ökade medel för klimatinvesteringar och skarpa uppdrag till nämnderna som skulle innebära att takten i vårt omställningsarbete ökar. Vi kommer också under 2024 gå i första ledet för att Borås ska nå klimatneutralitet.

Det är Vänsterpartiet som har både den ideologiska viljan och de konkreta politiska förslagen som gör Borås till en stad som byggs med jämlikhet och rättvisa som grund. Svåra utmaningar är alltid möjliga att överkomma – men det görs bäst tillsammans, genom att bördorna fördelas rättvist. Med det som grund lägger Vänsterpartiet fram ett budgetförslag som sätter den gemensamma välfärden i främsta rummet.

Budgetens ekonomiska förutsättningar

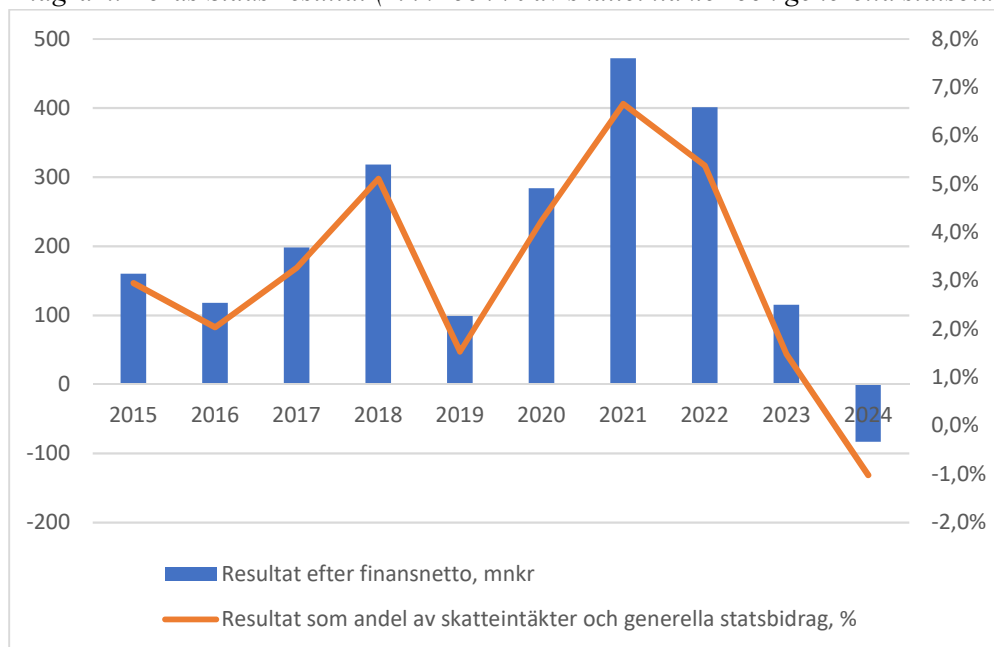
Borås har över tid haft en god ekonomisk utveckling som har skapat förutsättningar för att förstärka och utveckla välfärden. Såväl under 2023 som inför 2024 står kommun-Sverige däremot inför stora ekonomiska utmaningar. Den höga inflationen och det vikande reala skatteunderlagets tillväxt innebär minskade resurser för att bedriva kommunal välfärdsverksamhet. Till detta kommer att den nya högerkonservativa regeringen inte genomför en ekonomisk politik på nationell nivå som möjliggör för kommunerna att klara sitt välfärdsåtagande.

I detta avsnitt av vårt budgetförslag beskriver Vänsterpartiet hur vi ser på stadens ekonomi, riktlinjer för god ekonomisk hushållning och finansiella mål. Därutöver beskriver vi vårt helhetsförslag till kommunbidrag till nämnderna, hur vårt budgeterade resultat förhåller sig till de finansiella målen och därtill de förändringar vi vill se i investeringsbudgeten.

Borås Stads ekonomiska läge

Borås Stad presterade ett mycket starkt resultat för 2022. Vid årsbokslutet var resultatet för kommunen hela 401 mnkr. Detta kan sättas i relation till det budgeterade resultatet om 100 mnkr. Starka ekonomiska resultat är något som har följt Borås under den senaste tioårsperioden. Inför 2023 budgeterade staden ett negativt resultat på -64 mnkr. Det prognosticerade resultatet för innevarande år beräknas däremot bli betydligt bättre. Enligt prognos upprättad efter juli indikeras ett resultat för 2023 på 114,8 mnkr, där 130 kan hänföras till realisationsvinster. Vid sidan av markförsäljning kan denna positiva avvikelse förklaras av att skatteintäkterna har utvecklats bättre än förväntat till följd av att lågkonjunkturen ännu inte har realiserats. Diagrammet nedan visar stadens resultat för åren 2015-24 där resultatet för 2023 utgörs av prognosen ovan och för 2024 utgörs av resultatet i Vänsterpartiets budgetförslag.

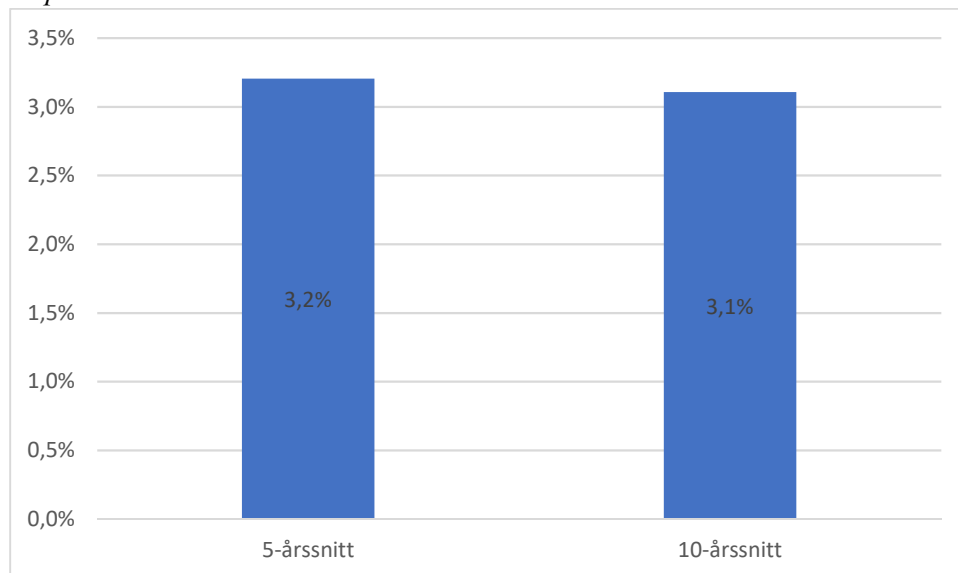
Diagram. Borås Stads resultat (mnkr och % av skatteintäkter och generella statsbidrag), 2015-24

Under de senaste tre åren har Borås Stad överträffat stadens egna resultat mål. Enligt Borås Stads riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska primärkommunen generera ett resultat på 2-3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. En analys av primärkommunens resultatutveckling under de fem respektive tio senaste åren visar att Borås Stad i genomsnitt har producerat ett resultat på 3,2

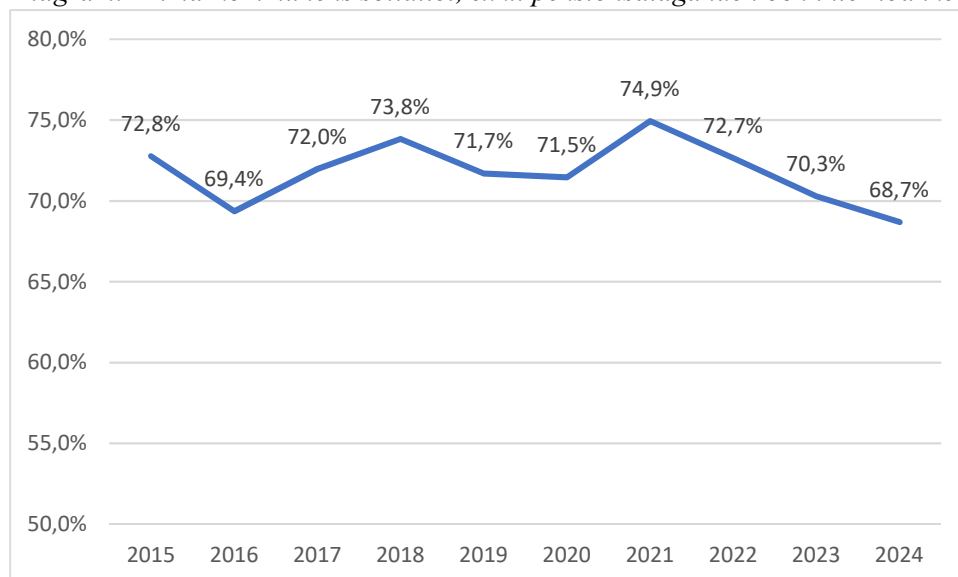
respektive 3,1 procent. Utifrån resultatet de senaste tio åren har Borås resultat avvikit med mellan 67 och 737 mnkr totalt under hela perioden gentemot målsättningen i riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vänsterpartiet konstaterar att Borås Stad står väl rustat ekonomiskt.

Diagram. Borås Stads genomsnittliga resultat (% av skatteintäkter och generella statsbidrag), 2020-24 respektive 2015-24

Borås Stad hade vid bokslut 2022 en soliditet på 72,7 procent. I budget 2023 var den prognosticerade soliditeten 70,3 procent. Sett över en tioårsperiod har soliditeten varit förhållandevis stabil, trots en stor investeringsvolym. I diagrammet är soliditeten för 2023 och 2024 baserade på den budgeterade nivån och Kommunstyrelsens förslag till budget för 2024. För 2024 ser soliditeten ut att sjunka som en följd av det negativa resultatet och en förhållandevis stor investeringsvolym.

Diagram. Primärkommunens soliditet, exkl. pensionsåtaganden och internbanken, 2014-25

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning. Under 2022 har Borås Stad antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Dessa säger bland annat att primärkommunen ska generera ett överskott på 2-3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Som framgår ovan har Borås Stad överträffat sina egna finansiella mål under den senaste tioårsperioden. Samtidigt har också soliditeten närmast sig stadens egen målsättning om 80 procent.

Vänsterpartiets syn på god ekonomisk hushållning

Vänsterpartiet har en bredare syn på god ekonomisk hushållning än vad som anges i de av fullmäktige antagna riktlinjerna. Vi ansluter oss till perspektivet att en god ekonomi är en förutsättning för verksamhet med kvalitet. Däremot vänder vi oss mot att de ekonomiska målen anses vara överordnade andra mål. För Vänsterpartiet är ekonomin medlet och den goda välfärden målet. Vänsterpartiets budgetförslag är därför baserat på följande finansiella mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

1. En god ekonomi är en förutsättning för en stark välfärd. Borås Stad ska därför eftersträva stabila ekonomiska förhållanden för att minimera risken att den kommunala verksamheten drabbas av negativ påverkan av oförutsedda ekonomiska händelser.
2. Staden ska över en rullande tioårsperiod prestera ett resultat om lägst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
3. Primärkommunen ska ha en självfinansiering av sina investeringar på över 60 procent (över en rullande tioårsperiod) och därigenom bibehålla en hög soliditet (exklusive lån som är hänförliga till bolagen).
4. Kommunkoncernen ska ha ett mål för soliditeten inklusive pensionsåtaganden på 25 procent.

När det gäller soliditeten menar Vänsterpartiet att det är avgörande att analysera varför soliditeten förändras. Det är självklart negativt om soliditeten försämras på grund av att det egna kapitalet urholkas av negativa resultat. Om soliditeten försvagas av att vi har stora investeringsbehov för att bygga nya skolor och äldreboenden eller för att klara klimatomställningen menar vi dock att dessa behov är överordnade ett soliditetsmål på en godtyckligt vald siffra.

Resultat och finansiering i Vänsterpartiets budget

I den nedanstående tabellen sammanfattas resultatbudgeten utifrån Vänsterpartiets budgetförslag. Vänsterpartiets budget är baserad på en oförändrad skattesats, d v s nivån 21,31 procent föreslås ligga kvar också för 2024.

	Prel. ram			V
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	1 817,1	2 072,6	2 134,8	2 134,8
Verksamhetens kostnader	-8 713,4	-9 515,8	-9 832,0	-10 018,3
Avskrivningar	-309,1	-320,0	-335,0	-335,0
Verksamhetens nettokostnader	-7 205,4	-7 763,2	-8 032,2	-8 218,5
Skatteintäkter	5 775,1	5 963,0	6 237,5	6 235,5
Generella statsbidrag och utjämning	1 712,8	1 709,2	1 789,9	1 864,9
Finansnetto	29,2	27,0	30,0	35,0
Resultat efter finansnetto	311,7	-64,0	25,2	-83,1
Realisationsvinster	89,1	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	400,8	-64,0	25,2	-83,1

Vänsterpartiets budgetförslag innebär ett resultat på -83,1 mnkr. Detta inkluderar den negativa effekten om -36 mnkr i den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR. Som framgår av kommande avsnitt är detta en konsekvens av en högre tilldelning av kommunbidrag till nämnderna än i de preliminära ramar som Kommunstyrelsen fastställde i juni 2023. Beräknat underskott finansieras vid bokslut för 2024 genom att delar av resultatutjämningsreserven, RUR tas i anspråk.

I absoluta tal motsvarar vårt budgeterade resultat ett resultat på samma nivå som i den av Kommunfullmäktige antagna budgeten för 2023. I relativa termer innebär detta ett resultat på -1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Vänsterpartiet menar att det är motiverat att budgetera med ett negativt resultat till följd av konsekvenserna av inflationsutvecklingen. Borås Stad har avsatt 500 mnkr i RUR, hela 250 mnkr mer än inför 2023, vilket också medför att ett negativt resultat kan bäras upp av de reserver som vi tidigare avsatt.

Kostnadsfört inom resultatet finns i Vänsterpartiets budgetförslag centrala avsättningar om sammanlagt 134 mnkr, framförallt i form av buffertar för oförutsedda kostnadsökningar. Dessa avsättningar beskrivs närmare i kommande avsnitt. Vänsterpartiet anser därför att vårt budgetförslag, trots det negativa resultatet, innebär att staden står väl rustat inför 2024.

Centrala avsättningar

I Vänsterpartiets budgetförslag genomförs följande centrala avsättningar som är kostnadsförda inom resultatet:

- 2 mnkr avsätts i medel för stöd till lokal utveckling.
- 2 mnkr avsätts för senare fördelning avseende PO-pålägget för Servicenämnden.
- 15 mnkr avsätts i en social buffert för att ta höjd för befarade öknings av kostnader för försörjningsstöd till följd av prisbasbeloppets justering, samt för oförutsedda kostnader som kan uppstå för nämnderna vid införandet av 11 timmars sammanhängande dygnsvila.
- 55 mnkr avsätts i en central buffert för att kompensera för underskott i internhyressystemet. Detta underskott uppstår då Lokalförörjningsnämndens kostnadsutveckling budgeteras bli högre än hyresförändringen till nämnderna.
- 30 mnkr avsätts för det nya vård- och omsorgsboendet Kristinegränd som öppnas under 2025.
- 30 mnkr avsätts i en central buffert för ökade pensionskostnader utöver justeringen av PO-pålägget på 1,22 procent.

Kommunbidrag till nämnderna

Vänsterpartiets förslag till kommunbidrag till nämnderna baseras på samma principer som var gällande i Kommunstyrelsens beslut om de preliminära ramarna, d v s:

- Uppräkning med 3,3 procent i kompensation för löneutvecklingen.
- Övriga kostnader räknas upp med 1,8 procent.

- Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Vård- och äldreomsorgen omfattas av systemet med volymkompensation för förändringar i målgruppernas storlek.
- Kommunstyrelsen gav samtliga nämnder ett besparingskrav motsvarande 1 procent av kommunbidraget.

Utöver detta innebär Vänsterpartiets budgetförslag flera justeringar gentemot tilldelningen till nämnderna i de preliminära ramarna. Den totala omslutningen av dessa uppgår till 233,2 mnkr. Bland annat ingår kompensation till samtliga nämnder för PO-påläggen, kompensation för nya anläggningar och volymförändringar för nämnder som inte omfattas av volymkompensationen och förstärkningar för åtgärder som nämnderna har lyft i sina planeringsunderlag. I vårt budgetförslag fredar Vänsterpartiet nämnderna i utbildningsklustret och det sociala klustret från ett generellt besparingskrav på 1 procent som ingick i de preliminära ramarna. Tabellen nedan visar fördelningen av kommunbidrag till samtliga nämnder. I tabellen jämförs Vänsterpartiets tilldelning med den preliminära ramen samt den tilldelning som görs i Kommunstyrelsens budgetförslag.

Kommunbidrag, tkr

	Budget 2023	Prel. ram 2024	KS 2024	V 2024
Kommunfullmäktige	16 500	16 900	17 400	17 400
Revisorskollegiet	6 500	6 650	6 700	6 695
Kommunstyrelsen				
-stadsledningskansliet	164 452	167 650	181 450	174 336
-sambandsbyggnad	-102	-102	0	4 898
-kommungemensam verksamhet	136 950	139 400	142 400	142 400
Valnämnden	3 050	7 350	10 350	10 615
Överförmyndarnämnden	9 450	9 650	9 900	10 780
Lokalförsojningsnämnden	40 900	41 250	41 550	41 250
Fritids- och folkhälsonämnden				
-fritid- och folkhälsa	256 400	262 550	296 850	288 915
-föreningsbidrag	45 900	46 800	46 800	46 800
Servicenämnden	-5 000	-5 000	0	-5 000
Samhällsbyggnadsnämnden	31 300	32 000	42 450	33 482
Tekniska nämnden				
-väghållning skog parker mm	183 250	197 100	198 700	199 733
-persontransporter	80 400	82 150	92 550	92 650
Miljö och konsumentnämnden	28 500	29 100	32 000	32 022
Kulturnämnden	207 900	212 300	218 250	216 865
Gymn. -och vuxenutbildningsnämnden	665 600	691 500	696 150	696 783
Arbetslivsnämnden	254 150	258 900	261 500	261 612
Sociala omsorgsnämnden	812 750	827 350	844 550	855 774
Förskolenämnden	910 500	909 500	924 150	934 978
Grundskolenämnden	1 779 700	1 811 800	1 840 350	1 855 186
Individ-och familjeomsorgsnämnden	420 350	428 200	444 750	449 033
Vård- och äldreomsorgen	1 556 800	1 606 650	1 637 100	1 645 641
Summa	7 606 200	7 779 645	7 985 900	8 013 146

Investeringsbudgeten

Vänsterpartiet föreslår följande tillägg jämfört med investeringsbudgeten i Kommunstyrelsens förslag till budget:

- Ökat investeringsanslag för investeringar med syfte att öka energieffektiviteten i gatubelysningen. Vi föreslår en ökning på 2 000 tkr, vilket gör att posten totalt omfattar 6 000 tkr 2024.
- Investeringsanslaget för ombyggnation av Brämhults IP tidigareläggs ett år.
- I Vänsterpartiets investeringsplan ingår inte den föreslagna investeringen i Kulturhusets entré. Denna skjuts på framtiden i väntan på ett politiskt beslut om ett framtida nytt konstmuseum.
- Satsning på grundskolornas utemiljöer motsvarande 5 000 tkr under 2024.
- Vänsterpartiet föreslår en förstudie avseende en ny F-6 skola på stadsdelen Norrby.

Totalt innebär detta att vårt förslag till investeringsbudget har en omslutning på 890 541 tkr. Nedan presenteras vår investeringsplan i sin helhet.

Investeringsplan 2024-2028, tkr

Projekt		Total Budget	Plan	Plan	Plan	Plan	
		utgift	2024	2025	2026	2027	2028
GEMENSAMMA FUNKTIONER							
Underhållsinvesteringar	Lfn	95 500 B	79 000	79 000	79 000	79 000	79 000
Energi- och miljöåtgärder	Lfn	30 000 B	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Hysesgästanpassning inkl. moduletablering	Lfn	18 000 B	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
IT-investeringar i fastigheter	Lfn	5 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
MC-bana	Lfn	5 000	5 000 B				
Pantängen nybyggnation	Sn	61 000	8 000 B				
Möblering Pantängen nybyggnation	Sn	5 000	3 000 B				
Utskriftsenheter/kontorsutrustning	Sn	4 000 B	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Fordon och maskiner	Sn	16 500 B	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
IT-infrastruktur	Sn	5 000 B	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

Mobiltelefoner	Sn		13 570 B	12 000	12 000	12 000	12 000
Pumpstation Gässlösa	Ks	4 600	4 600 B				
Digitalt redovisningsverktyg	Öfn	100	100 B				
SUMMA GEMENSAMMA FUNKTIONER		75 700	208 270	150 000	150 000	150 000	150 000
INFRASTRUKTUR OCH SKYDD							
Markförsörjning							
Inköp av fastigheter	Ks		30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
SUMMA INFRASTRUKTUR OCH SKYDD		0	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
GATOR, VÄGAR OCH PARKER							
Kommunikationer							
Beläggingsunderhåll	Tn		14 500 B	14 500	14 500	14 500	14 500
Attraktiv stad	Tn		2 000 B	3 000	3 000	3 000	3 000
Div mindre gatu- och broarbeten	Tn		5 500 B	5 500	5 500	5 500	5 500
Program för tillgänglighet	Tn		1 000 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Gång- och cykelvägar	Tn		20 000 B	20 000	20 000	20 000	20 000
Reinvestering gatubelysning inom/utom tätort	Tn		5 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning	Tn		6 000 B	6 000	6 000	6 000	6 000
Utbyggnad av kabelskåp - gatubelysning	Tn		2 500 B	2 500	2 000		
Kollektivtrafik (stadstrafiken)	Tn		3 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Borås flygplats	Tn		500 B	500	500	500	500
Ny Nybro	Tn	80 000	12 000	12 000			
Parkverksamhet							
Diverse mindre parkinvesteringar	Tn		5 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Grönområdesplanen	Tn		1 000 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Lekplatser/mötesplatser	Tn		10 000 B	10 000	10 000	10 000	10 000

Handlingsplan för trygga fysiska miljöer	Tn		3 000 B	3 000	3 000		
Gåshult byggnader	Tn		500 B	500	500		
Klimatanpassningsinvesteringar	Tn		5 000 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Viskans park	Tn	90 000	17 000	20 000	30 000	10 000	
Persontransporter							
Bokningssystem för resor	Tn	1 200	1 200 B				
SUMMA GATOR, VÄGAR OCH PARKER		171 200	114 700	119 500	117 000	91 500	81 500
FRITID OCH KULTUR							
Idrotts- och fritidsanläggningar							
Miljöförbättrande åtgärder kring konstgräsplaner samt utbyte av gräs	FoF		4 500 B	5 000	5 000	5 000	5 000
Aktivitetsplatser och näridrottsplatser	FoF		800 B	800	800	800	800
Idrottsanläggningar, simhallar och mötesplatser	FoF		1 500 B	1 500	1 500	1 500	1 500
Spår och leder	FoF		500 B	500	500	500	500
Badplatser	FoF		600 B	600	600	600	600
Evenemangsstaden Borås	FoF		750 B	750	750	750	750
Utveckling av Borås skidstadion	Fof			1 000	500	500	500
Åtgärder utifrån trygghetsplan	Fof		500 B	500	500	500	500
SM-veckan 2025	Fof	2 000	2 000 B				
Boda aktivitetspark	Fof	8 850		1 600			
Inredning nya ishallen	Fof	2 000	2 000 B				
Mindre anläggningsinvesteringar	Fof	2 250	2 250				
Almenäs badplats	Fof	2 000		1 000			
Ny isyta Borås	Lfn	120 000	45 000 B				
Boråshallen ombyggnad etapp 2 (tillgänglighet)	Lfn	25 000					
Bodavallen ombyggnad	Lfn	14 000	2 000	6 500	5 500		

Brämhults IP tillbyggnad, etapp 2	Lfn	9 500	2 000	7 500			
Ny idrottshall Boda	Lfn	80 000	8 779	70 000			
Ny idrottshall Sandared	Lfn	65 000	0	500	3 500	45 000	16 000
Dalsjöbadet ombyggnad	Lfn	50 000	0	3 000	32 000	15 000	
Kulturverksamhet							
Konstnärlig gestaltning och utsmyckning	Kn		5 308	B			
Konstinköp till textilmuseet och konstmuseet	Kn		1 200	B	1 200	1 200	1 200
Konstbiennalen	Kn		1 500	B	1 500	1 500	1 500
Förvaltningsövergripande investeringar	Kn		1 500	B	1 500	1 500	1 500
SUMMA FRITID OCH KULTUR		383 600	82 687	104 950	55 350	74 350	30 350
AFFÄRSVERKSAMHET							
Näringsliv							
Utbyggnad av industriområde Viared Västra	Ks			3 000			
Utbyggnad av industriområde Viared Norra	Ks			1 000			
Nordskogen	Ks			1 400			
Utbyggnad av bostadsområden	Ks				2 000	2 000	2 000
Utbyggnad av övriga industriområden	Ks		6 000	6 000	4 000	4 000	4 000
Nabbamotet	Lfn	21 500	5 000	5 000			
Hyresgäst Anpassning externa hyresgäster	Lfn		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
SUMMA AFFÄRSVERKSAMHET		21 500	12 000	17 400	7 000	7 000	7 000
PEDAGOGISK VERKSAMHET							
Förskola							
Äventyrets förskola (fd Vinkelvägens förskola)	Lfn		X	B			

Strandkullens förskola (fd Badstrandsvägens förskola)	Lfn		X	X			
Förskola övre Sjöbo	Lfn		X	X			
Aplaredskolan utökning förskola	Lfn		X	X			
Hässlegården utbyggnad kök	Lfn		X	X			
Förskolor inventarier	Ffn		1 350	B 1 950	1 350	0	0
SUMMA Förskola		207 922	75 491	79 718	1 350	0	0
Grundskola							
Fredrikborgskolan	Lfn		X	B			
Särlaskolan ombyggnad	Lfn		X	B			
Gula skolan, ombyggnad idrottshall	Lfn		X	X			
Erikslundskolan om- och tillbyggnad	Lfn		X	X	X		
Tummarpskolan om- och tillbyggnad	Lfn		X	X	X		
Trandaredskolan ombyggnad	Lfn		X	X	X	X	
Sandgärds skolan ombyggnad	Lfn			X	X	X	X
Asklandaskolan tillbyggnad	Lfn			X	X	X	X
Dalsjöskolan anpassning 7-9	Lfn				X	X	
Sandaredskolan ombyggnad	Lfn					X	X
Skola på Norrbyområdet, förstudie	Lfn		X	B			
Särlaskolan 7-9, inventarier	Grn	6 000	6 000	B			
Fredriksborgsskolan F-9, inventarier	Grn	16 000	14 000	B	2 000		
Tummarpskolan F-6, inventarier	Grn	6 000			6 000		
Bodavallen, inventarier	Grn	1 000			1 000		
Erikslundskolan omb/tillb F-9, inventarier	Grn	10 000			6 000	4 000	
Trandaredskolan F-6, inventarier	Grn	4 000				4 000	
Sandgärds skolan, inventarier	Grn	6 000				6 000	

Satsning på grundskolans utemiljöer	Grn	5 000	5 000	B				
SUMMA Grundskola		1 697 400	227 300		352 000	281 259	288 500	75 000
Gymnasieskola								
Bäckängsgymnasiet campus	Lfn		X	B	X	X		
Sven Eriksonsgymnasiet utökade lokaler	Lfn		X	B	X			
Bäckängsgymnasiet, inventarier till utbyggnad klar i etapper	Gvun	4 500	500	B	1 000	2 000	500	
Sven Eriksonsgymnasiet, inventarier till utbyggd skolmatsal klar 2024	Gvun	2 500	500	B	2 000			
Vuxenutbildningen inventarier i samband med utbyggnad	Gvun	1 000	1 000	B				
SUMMA Gymnasieskola		219 000	11 230		81 639	54 000	500	0
SUMMA PEDAGOGISK VERKSAMHET		2 124 322	314 021		513 357	336 609	289 000	75 000
VÅRD OCH OMSORG								
Individ- och familjeomsorg								
Omsorg om äldre- och funktionshindrade								
Kristinegränd, Vård- och omsorgsboende	Lfn		X	B	X			
Vård- och omsorgsboende 2	Lfn		X		X	X	X	
Vård- och omsorgsboende 3, förstudie	Lfn		X	B				
Rydsvägens LSS	Lfn		X	B				
Gårda LSS	Lfn		X		X			
Åsahagsvägens LSS	Lfn		X	B				
Gruppboendestad LSS (D)	Lfn		X		X	X		
Gruppboendestad LSS (E)	Lfn		X		X	X		
Gruppboendestad LSS (F)	Lfn				X	X	X	
Gruppboendestad LSS (G)	Lfn				X	X	X	

Hemmansgatan LSS (fd Servicebostad LSS)	Lfn		X		X	X	
Johanneslundsgatan SOL	Lfn		X	B			
Rydsvägen LSS, inventarier	Son	500	500	B			
Björkbo LSS, inventarier	Son	500	500	B			
Johanneslundsgatan SOL, inventarier	Son	2 000	2 000	B			
Hemmansgatan, inventarier	Son	500			500		
Kristinegränd vård- och omsorgsboende, inventarier	Vän	30 000	20 000	B	10 000		
SUMMA VÅRD OCH OMSORG		733 442	128 863		82 000	197 500	118 000
SUMMA NETTOINVESTERINGAR		3 509 764	890 541		1 017 207	893 459	759 850
							373 850

Nedanstående förstudier ingår i Vänsterpartiets budgetförslag. Jämfört med Kommunstyrelsens förslag har Vänsterpartiet föreslagit att det ska genomföras en förstudie om en F-6 skola på Norrby. Därutöver tycker vi det är positivt att Kommunstyrelsen redan i ett tidigt skede föreslår en förstudie om ett nytt Vård- och omsorgsboende (nr. 3). Vänsterpartiet har ännu inte låst sig vid att detta behöver vara en så kallad demensby.

Utrednings- eller förstudieprojekt 2024-2028

Projekt	Ansvarig nämnd
<u>Kultur och fritid</u>	
Art center	Lfn
Ny idrottshall Sandared	Lfn
Borås ishall, modernisering	Lfn
Ryda idrottsplats, utökad anläggning	Lfn
<u>Förskola</u>	
Ängsgården tillbyggnad	Lfn
Skogstjärnan tillbyggnad	Lfn
<u>Grundskola</u>	
Asklandaskolan tillbyggnad	Lfn
Trandaredskolan ombyggnad	Lfn
Dalsjöskolan, anpassning 7-9	Lfn
Ny skola 2	Lfn
Sandgårdskolan, ombyggnad	Lfn
Sandaredskolan, ombyggnad	Lfn
Idrottshallar grundskolor	Lfn
Ny F-6 skola på Norrby	Lfn
<u>Äldreomsorg</u>	
Vård- och omsorgsboende 2	Lfn
Vård- och omsorgsboende 3	Lfn
<u>Övriga lokaler</u>	
Ny brandstation SÄRF	Lfn
<u>Gator och vägar</u>	
Centralbron	Tn

Kommunfullmäktige

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	167	80	85	85
Kostnader	-16 635	-16 580	-16 985	-17 485
Nettokostnader	-16 468	-16 500	-16 900	-17 400
Kommunbidrag	16 100	16 500	16 900	17 400
Resultat	-368	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses i allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktiges huvuduppgift är att besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller att av större vikt för kommunen, främst:

- mål och riktlinjer för verksamheten
- budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor
- nämndernas organisation och verksamhetsformer
- årsredovisning och ansvarsfrihet för nämnderna.

Kommunfullmäktige består av 73 ledamöter samt ersättare. Normalt sammanträder Kommunfullmäktige elva gånger per år. Under Kommunfullmäktige budgeteras också det kommunala partistödet och bidrag till förtroendemannautbildning. Inom ramen för fullmäktiges arbete ingår också Beredningsgruppen för medborgarinflytande.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Kommunfullmäktige ges kompensation för ökade hyreskostnader för fullmäktigesalen.

Revisorskollegiet

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	771	772	800	800
Kostnader	-6 949	-7 272	-7 450	-7 495
Nettokostnader	-6 178	-6 500	-6 650	-6 695
Kommunbidrag	6 200	6 500	6 650	6 695
Resultat	22	0	0	0
Ackumulerat resultat	1 327	1 327	1 327	1 327
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Stadsrevisionen arbetar för att främja en effektiv och ändamålsenlig kommunal verksamhet utifrån ett helhetsperspektiv. Stadsrevisionen är kommunfullmäktiges och medborgarnas kontrollorgan när det gäller efterlevnaden av kommunala beslut och aktuell lagstiftning. Revisionen följer God revisionssed. Revisorernas uttalanden i revisionsberättelser ligger till grund för ansvarsprövning.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Revisorskollegiet ges kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 45 tkr.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppdrag är fördelat på tre kommunbidrag. Det första avser Kommunstyrelsens förvaltning som redovisas under Stadsledningskansliet. Det andra kommunbidraget avser Samhällsbyggnad. Det tredje kommunbidraget avser kommungemensamma verksamheter, som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egen verksamhet, men som ändå ansvarsmässigt budgeteras här.

Stadsledningskansliet: Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	95 376	52 905	62 325	62 325
Kostnader	-238 135	-217 053	-229 975	-236 661
Nettokostnader	-142 758	-165 622	-167 650	-174 336
Kommunbidrag	155 673	165 622	167 650	174 336
Resultat	12 915	0	0	0
Akkumulerat resultat	5 000	5 000	5 000	5 000
Nettoinvesteringar	-28 929	-41 000	0	-45 600

Samhällsbyggnadsförvaltning: Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ramar Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	46 715	43 847	43 847	43 847
Kostnader	-33 926	-43 746	-43 746	-48 746
Nettokostnader	12 789	101	-101	-4 899
Kommunbidrag	-8 624	-101	-101	4 899
Resultat	4 165	0	0	0
Akkumulerat resultat	585	585	585	585
Nettoinvesteringar	0	-51 983	-51 000	-51 000
Försäljning av mark och fastigheter	89 100	0	0	0

Kommungemensam verksamhet: Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ramar Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	856	1 000	1 000	1 000
Kostnader	-128 252	-137 950	-140 400	-143 400
Nettokostnader	-127 396	-136 950	-139 400	-142 400
Kommunbidrag	128 550	136 950	139 400	142 400
Resultat	1 154	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Kommunstyrelsen leder förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomi, och särskilt ägna sig åt målsättnings-, framtids- och uppföljningsfrågor samt strategiskt arbete.

Kommunstyrelsen har ett i Kommunallagen särskilt reglerat ansvar för att hålla övriga nämnder under uppsikt, vilket även omfattar de kommunala bolagen samt eventuella kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen ska även arbeta med intern kontroll. Uppsiktsplikten är av yttersta betydelse för en god ledning och styrning av Borås Stad.

I Stadsledningskansliets verksamhet ingår att utarbeta gemensamma regler, normer och planer samt att följa upp, utvärdera och utveckla nämndernas verksamheter. Det ingår också att arbeta med kvalitetsfrågor, informera om ny lagstiftning, huvudmannaskapsgränser med mera. Kommunstyrelsen har även rollen som koncernledning med ansvar för de kommunala bolagens verksamhet.

Ambitionen är att koncentrera och renodla arbetet till större strategiska ledningsfrågor och samtidigt överlåta åt nämnderna att självständigt hantera sina respektive ansvarsområden inom fastställda riktlinjer och ramar. Ledningen ska inriktas mot målstyrning i kombination med utvärdering och analys av nämndernas resultat.

Inför 2023 utökades Kommunstyrelsen med ytterligare en budgetram avseende de verksamheter som har flyttats från Stadsledningskansliet till Samhällsbyggnadsförvaltningen. I nämndstrukturen ligger verksamheterna fortfarande kvar under Kommunstyrelsen. Inom ramen för Samhällsbyggnadsförvaltningen ligger avdelningarna för strategisk samhällsplanering och mark- och exploateringsfrågorna.

Under den kommungemensamma verksamheten samlas de verksamheter som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egna verksamheter, men som ändå ansvarsmässigt budgeteras här. De största posterna utgörs av avgiften till Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och tillköp av kollektivtrafik från Västtrafik. Här ingår även avgifter till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sjuhärads Kommunalförbund samt bidrag till Navet och Proteko.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Kommunstyrelsen har ett särskilt strategiskt ansvar och uppgifter att ta sig an när det gäller stora och övergripande framtidsfrågor. För Borås Stads del ser Vänsterpartiet flera sådana utmaningar.

Klimatförändringarna är vår tids viktigaste framtidsfråga. Ytterst handlar denna om förutsättningarna för mänskligt liv på vår planet. De stora skeenden som klimatförändringarna i sig leder till och som klimatomställningen behöver hantera kommer att ha stor påverkan på många kommunala processer, alltifrån stadsbyggnad, våra egna verksamhetslokaler, det lokala näringslivet och den bredare samhällsekonomiska utvecklingen i Borås. Flera av de uppdrag som Vänsterpartiet vill ge Kommunstyrelsen knyter an till behovet av att intensifiera arbetet för klimatomställning.

Alla boråsare ska kunna leva i trygghet i sitt närområde oavsett var i staden man bor. Kommunstyrelsen har ett viktigt ansvar för att utveckla stadens trygghetsarbete. Detta görs bland annat genom initiativ av den politiska styrgruppen mot organiserad brottslighet.

Vänsterpartiet tar inte i vårt budgetförslag ställning till förslaget från Kommunstyrelsen om att ramen för samhällsbyggnadsförvaltning ska flyttas till Samhällsbyggnadsnämnden.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Kommunstyrelsens ram för Stadsledningskansliet utökas med 1 686 tkr för att kompensera för det ökade PO-pålägget, för vänortsutbyte 2024 och utökat bidrag till Viareds företagarförening för driften av ställplatsen för lastbilar. Vidare utökas ramen med ytterligare 5 000 tkr för att Kommunstyrelsen vid beställningar av detaljplaner för kommunala ändamål ska kunna kompensera Samhällsbyggnadsnämnden.

Ramen för samhällsbyggnadsförvaltning utökas med 4 899 tkr för att genomföra förstudier kopplade till olika stadsomvandlingsprojekt.

Den kommungemensamma ramen utökas med 3 000 tkr för ökad medlemsavgift i Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur fler bilfria miljöer kan tillskapas i stadens centrala delar för att underlätta framkomlighet för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Ägardirektivet till Borås Energi och Miljö AB ska förändras så att bolaget ges i uppdrag av ägaren att annullera ej använda utsläppsrätter.

Ägardirektivet till Borås Energi och Miljö AB förändras så att bolaget åläggs att redovisa genomförda effektiviseringar av VA- och avfallsverksamheterna i samband med att bolaget begär justering av dessa taxor.

Kommunstyrelsen uppdras att revidera Borås Stads riktlinjer för förvärv och försäljning av mark så att ett lägre pris sätts på mark avsedd för att bygga hyresrätter än mark avsedd för ägt boende. Liknande förändringar bör göras för avtal om nya tomträttsavgifter.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ändra riktlinjer för markanvisningar för bostäder så att den planerade hyresnivån tillsammans med fastigheternas ekologiska hållbarhet ur ett livscykelperspektiv blir avgörande faktorer för tilldelningen.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda om och i så fall hur personal i kontaktyrken kan kompenseras för karensavdraget.

Vänsterpartiet anser att Borås Stad fortsättningsvis inte ska tillämpa Lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten eller daglig verksamhet.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett förslag till revidering av ersättningsmodellen för LOV-företag i hemtjänsten så att dessa påverkas av effektiviseringar inom den verksamheten som utförs i egen regi.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda vilka verksamheter i staden som idag utförs i privat regi som istället skulle kunna utföras i egen regi, med syfte att åstadkomma en effektivare användning av ekonomiska resurser.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en ny utredning om framtidens kollektivtrafik i Borås. Uppdraget fokuserar på stadstrafiken och ersätter tidigare budgetuppdrag om att utreda kollektivtrafikens linjesträckning i stadskärnan.

Vänsterpartiet vill att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa en modell där Borås Stad vid upphandlingar av byggnationer och vid markanvisningar ställer krav på att anbudsgivaren eller exploatören tar emot lärlingar som har avslutat sina gymnasiestudier samt gymnasieelever på APL.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en utredning om hur kostnaderna för administrativ verksamhet har ökat i relation till kostnaden för invånarnära verksamhet. Syftet med utredningen är att identifiera utrymmen för effektivisering av denna verksamhet specifikt.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att inrätta ett HBTQI-råd med syfte att skapa regelbundna diskussioner mellan politiker, tjänstepersoner och företrädare för civilsamhället om hur Borås kan bli en mer HBTQI-vänlig stad.

Överförmyndarnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	214	180	250	250
Kostnader	-8 915	-9 630	-9 900	-11 030
Nettokostnader	-8 701	-9 450	-9 650	-10 780
Kommunbidrag	9 200	9 450	9 650	10 780
Resultat	499	0	0	0
Ackumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	100

Nämndens uppdrag i sammanfattning

I varje kommun ska det finnas en överförmyndarnämnd eller en överförmyndare. Borås har sedan 2003 en överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgift inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken samt vad som i övrigt gäller för överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt lag eller annan författning.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Överförmyndarnämndens kommunbidrag har ökat med 1 130 tkr för en ytterligare handläggartjänst, stigande ersättning till ställföreträdare och ökade driftkostnader.

Valnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	3 232	0	3 000	3 000
Kostnader	-11 989	-3 050	-10 350	-13 615
Nettokostnader	-8 757	-3 050	-7 350	-10 615
Kommunbidrag	7 350	3 050	7 350	10 615
Resultat	-1 407	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Valnämnden är på kommunal nivå ansvarig för genomförandet av de allmänna valen till Riksdag, Regionfullmäktige, Kommunfullmäktige och till EU-parlamentet samt för av Riksdagen och Kommunfullmäktige beslutade folkomröstningar. Under 2024 genomförs val till Europaparlamentet.

Inför valet till Europaparlamentet är Borås Stad uppdelat i 80 valdistrikt. Verksamhetens kostnader under valår består till största del av arvoden till röstmottagare. Under icke valår begränsas kostnaderna till Valnämndens sammanträden, nämndadministration, en tjänstepersons lön, lokalhyror, materialkostnader samt fortgående kostnader för t ex IT-stöd.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Valnämndens ram utökas med 15 tkr i kompensation för ökat PO-pålägg. Utöver detta utökas ramen med 3 250 tkr för att kompensera för ökade lagkrav, utökad service och stigande prisnivåer som påverkar kostnadsbilden för att genomföra valet till Europaparlamentet.

Lokalförsörjningsnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	938 970	1 009 204	1 026 714	1 026 714
Kostnader	-950 848	-1 050 104	-1 067 964	-1 068 265
Nettokostnader	-11 878	-40 900	-41 250	-41 551
Kommunbidrag	38 950	40 900	41 250	41 551
Resultat	27 071	0	0	0
Ackumulerat resultat	27 071	27 071	27 071	27 071
Nettoinvesteringar	-495 489	-835 478	-619 685	-607 911

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Lokalförsörjningsnämnden skall med hög kvalitet, en kostnadseffektiv förvaltning och nyproduktion samt med miljöfokus se till att Borås Stad kan erbjuda invånarna sunda och effektiva lokaler och anläggningar med god tillgänglighet.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

För Vänsterpartiet är Lokalförsörjningsnämnden av stor betydelse för möjligheten till att säkerställa en välfungerande välfärdsverksamhet. Våra lokaler ger oss också möjligheter att arbeta strategiskt för klimatomställning. Det är genom lokalerna som vi har möjlighet att bygga ut vår egen produktion av solenergi, minska klimatpåverkan från stadens egna investeringar och arbeta strategiskt med exempelvis utbyggd laddinfrastruktur för att underlätta klimatsmarta transporter för kommunens egen personal. Vidare är det viktigt att lyfta fram behovet av att anpassa våra egna lokaler till ett förändrat klimat. Detta är i sin tur ett led i att öka den kommunala verksamhetens robusthet mot de påfrestningar som klimatförändringarna medför.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Lokalförsörjningsnämnden ges 301 tkr i kompensation för utökat PO-pålägg.

Vid sidan av detta avsätts 55 000 tkr i en central buffert för att kompensera för underskott i internhyressystemet.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet anser att det ska finnas en permanent F-6 skola på Norrby. Därför föreslås Lokalförsörjningsnämnden få i uppdrag att under 2024 genomföra en förstudie om en sådan.

Lokalförsörjningsnämnden ska ges i uppdrag att utreda behovet av klimatanpassning av kommunens egna verksamhetslokaler.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	53 249	38 070	43 932	43 932
Kostnader	-79 619	-68 070	-75 932	-77 414
Nettokostnader	-26 371	-30 000	-32 000	-33 482
Kommunbidrag	24 150	30 000	32 000	33 482
Resultat	-2 221	0	0	0
Ackumulerat resultat	20 109	20 109	20 109	20 109
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden har som huvuduppgift att utöva inflytande över hur kommunens områden planeras och bebyggs. Nämnden är myndighet för plan- och bygglovsärenden samt tillsynsmyndighet för byggnadsverksamheten. Nämnden svarar också för kommunens samlade kartproduktion och lantmäteri verksamhet samt den övergripande verksamheten med datorbaserade geografiska informationssystem. Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt samarbetsuppdrag avseende samhällsbyggnadsprocessen. Samarbetsuppdraget syftar till att stärka helhetssynen och få nämnder och styrelser att tydligare se sin del i helheten inför större och mer komplexa stadsbyggnadsprojekt.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Borås är en stad med bostadsbrist. Trots en ökande bostadsproduktion under ett antal år finns det fortfarande ett behov av fler bostäder. Genom kommunens markpolitik och genom Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet har staden viktiga strategiska verktyg för att öka produktionen av nya bostäder. Vänsterpartiet vill att Borås Stad ska prioritera nyproduktion som möjliggör för fler hyresrätter.

Samhällsbyggnadsprocessen är det som avgör Borås Stads långsiktiga utveckling. Vi behöver bygga en stad som skapar förutsättningar för såväl ekologisk som social hållbarhet. Därför behöver klimatomställningen vara ett ständigt levande perspektiv vid planeringen av nya bostadsområden och stadsdelar. Därtill kommer också möjligheterna att öka jämlikheten i staden genom hur bostadsområden planeras. Vänsterpartiet vill se bostadsområden med blandade boendeformer och bebyggelse. Detta menar vi skapar bäst förutsättningar för att bryta boendesegregationen.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Samhällsbyggnadsnämndens ram utökas med 482 tkr för att kompensera för det ökade PO-pålägget. Vid sidan om detta tillskjuts nämnden 1 000 tkr för att genomföra utredningar kopplade till planeringen för extrema väderförhållanden.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att detaljplaneärenden för flerbostadshus prioriteras, så att möjligheten för att färdigställa fler hyresrätter ökar. Detta gäller särskilt i bostadsområden och stadsdelar där det idag finns ett underskott på hyresrätter.

Vänsterpartiet föreslår att Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta med grönytefaktor vid arbetet med detaljplaner. Detta som ett sätt att öka tillgången till gröna och kvalitativa utemiljöer.

Service nämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	691 875	867 799	941 323	941 323
Kostnader	-695 647	-862 799	-941 323	-936 323
Nettokostnader	-3 772	5 000	5 000	5 000
Kommunbidrag	-4 800	-5 000	-5 000	0
Resultat	1 028	0	0	5 000
Ackumulerat resultat	29 822	29 822	29 822	29 822
Nettoinvesteringar	-53 509	-36 800	-36 800	-50 070

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Service nämnden utför tjänster inom teknik, service och administration på uppdrag av Kommunstyrelsen, Borås Stads övriga nämnder samt de kommunala bolagen. Nämnden äger och administrerar merparten av kommunens maskin- och fordonspark samt kommunens IT-infrastruktur.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Vänsterpartiet anser att Service nämnden har en viktig strategisk betydelse för Borås Stad. Det gäller inte minst genom det ansvar för beredskapslager som nämnden har fått. Genom den högkvalitativa verksamhet som Service nämnden bedriver genom Servicekontoret skapas goda förutsättningar för kommunens välfärdsuppdrag.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Nämnden ges ett resultatkrav på 5 000 tkr.

Vänsterpartiet har avsatt 2 000 tkr i kompensation för ökat PO-pålägg till nämnden för att fördela i ett senare skede.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att Service nämnden tillsammans med Tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda hur klimatpåverkan ska minska vid anläggningsarbeten.

Vi vill öppna upp för fler möjligheter för Service nämnden att genomföra mark- och entreprenadarbeten för andra beställare än Borås Stad.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden är indelade i två ekonomiska ramar; Väghållning, skog och parker samt Persontransporter.

Väghållning, skog och parker: Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	103 375	102 624	106 413	106 413
Kostnader	-262 901	-285 824	-303 513	-306 146
Nettokostnader	-159 525	-183 200	-197 100	-199 733
Kommunbidrag	167 521	183 200	197 100	199 733
Resultat	7 995	0	0	0
Akkumulerat resultat	40 088	40 088	40 088	40 088
Nettoinvesteringar	-95 861	-216 736	-127 600	-112 700

Persontransporter: Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	20 164	14 307	14 637	14 637
Kostnader	-101 042	-94 707	-96 787	-107 287
Nettokostnader	-80 878	-80 400	-82 150	-92 650
Kommunbidrag	78 400	80 400	82 150	92 650
Resultat	-2 478	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	1 200	1 200

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Tekniska nämnden ansvarar för gator, gång- och cykelvägar, skogsförvaltning, frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade sjöar och vattendrag samt att bereda arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Trivsamma parker och en god yttre miljö är viktigt för medborgarnas välbefinnande.

Tekniska nämnden handlägger alla frågor rörande kommunens samordning av samhällsbetalda persontransporter inom kommunen såsom färdtjänst och resor till och från daglig verksamhet. Vidare svarar nämnden för planering och samordning av skolskjutsar för Borås Stad samt uppgifter enligt lag om färdtjänst och lag om riksfärdtjänst. Nämnden driver särskoleskjuts i egen regi, beställningscentral för färdtjänstresor samt handlägger trafiksäkerhetsfrågor kring persontransporter.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Tekniska nämnden har verksamhet som påverkar boråsarna på många olika sätt – genom trafikfrågor, skötsel av gator och gångvägar samt de upplevelser som kan fås i stadens parker och grönområden.

Vänsterpartiet vill särskilt framhålla Tekniska nämndens betydelse för stadens arbete mot klimatförändringarna och för en god miljö. Genom de arbeten som nämnden utför i skogar och grönområden har verksamheten stor påverkan på den biologiska mångfalden. Utformningen av stadens gatunät påverkar förutsättningarna för hållbara transporter, till exempel genom att det ger förutsättningar för kollektivtrafiken och påverkar möjligheten till gång och cykling.

Borås är en av de kommuner i landet som äger mest skog. Skogsbruket ansvarar Tekniska nämnden för. Vänsterpartiet vill värna skogens roll som koldioxidsänka, ekosystem för växter och djur samt de rekreativvärden som skogen skapar. Genom beslut i samband med budget 2023 fick Vänsterpartiet gehör för ett utredningsuppdrag om hur staden på egna marker kan utveckla arbetet med ökad variation i skogslandskapet, pröva alternativa brukningsmetoder, återskapa våtmarker och öka den biologiska mångfalden. I uppdraget ingår även att se över hur skogen bäst kan fungera som kolsänka. Vidare vill Vänsterpartiet prioritera arbetet med att återskapa våtmarker.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Ramen för Tekniska nämndens verksamhet avseende väghållning, skog och parker m m utökas med 633 tkr i kompensation för det ökade PO-pålägget. Utöver detta utökas nämndens ram med ytterligare 2 000 tkr för skötsel av nya ytor samt för en förstudie för reinvestering av Centralbron. I investeringsbudgeten avsätts ytterligare 2 000 tkr till nämndens arbete med att energieffektivisera gatubelysningen.

Ramen för persontrafik utökas med 10 500 tkr för att kompensera för indexuppräknningen av färdtjänstens kostnader.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att Servicenämnden tillsammans med Tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda hur klimatpåverkan ska minska vid anläggningsarbeten.

Vid arbete med nya cykelvägar ska sådana som leder till fritidsgårdar, skolor och större arbetsplatser ges prioritet.

Vänsterpartiet vill att Tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda hur färdtjänsten kan köras i egen regi.

Tekniska nämnden uppdras att beakta utredningen om framtidens kollektivtrafik vid investeringsåtgärder som görs för utifrån tidigare planer om stadstrafiken.

Vänsterpartiet vill att Fritids- och folkhälsonämnden tillsammans med Tekniska nämnden ska ges i uppdrag att utreda inrättandet av en plaskdamm för barn i Stadsparken.

Miljö- och konsumentnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	22 178	30 736	31 145	31 145
Kostnader	-55 193	-62 386	-60 260	-63 182
Nettokostnader	-33 014	-31 650	-29 115	-32 037
Kommunbidrag	35 650	31 650	29 115	32 037
Resultat	-2 636	0	0	0
Ackumulerat resultat	1 055	1 055	1 055	1 055
Nettoinvesteringar	0	600	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Miljö- och konsumentnämnden är central i arbetet med att nå stadens miljömål och en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Som lokal tillsynsmyndighet kontrollerar nämnden att miljölagstiftningen efterlevs. Tillsynsansvaret omfattar miljöbalken med delområdena: miljöfarliga verksamheter och hälsoskydd, förorenade områden, täkter och jordbruk, kemiska produkter samt avfall och producentansvar. I nämndens ansvar ingår livsmedels- smittskydds- och strålskyddslagstiftningarna, och vidare ansvaret för tillstånd och tillsyn inom alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Nämnden arbetar med naturvårdsfrågor samt att samla in och ställa samman fakta om miljösituationen i staden. Ytterligare uppgifter är att medverka i samhällsplaneringen och att genom information och rådgivning verka för ökad kunskap och engagemang för miljöfrågorna hos såväl företag och organisationer som enskilda boråsare.

Nämnden har även ansvaret för konsumentvägledning, ekonomisk rådgivning och energi- och bostadsinformation.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Den verksamhet som bedrivs inom Miljö- och konsumentnämndens regi har stor betydelse för att Borås ska kunna nå visionen om en socialt och ekologiskt hållbar stad. Vänsterpartiet värnar nämndens verksamhet, såväl när det gäller arbetet med naturvårdsfrågor och miljö som de tillsynsansvar som ligger under nämndens regi. I en tid då den ekonomiska konjunkturen vänder nedåt och många boråsare drabbas hårt av prisökningar på många varor är nämndens arbete med konsumentfrågor och ekonomisk rådgivning av stor vikt för att undvika att fler boråsare hamnar i en ekonomisk utsatt situation.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Nämnden tillförs 422 tkr i kompensation för det ökade PO-pålägget. Utöver detta tillförs nämnden 2 500 tkr för det fortsatta arbetet med myndighetssamverkan.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Miljö- och konsumentnämnden ges i uppdrag att under året bevaka utvecklingen av behov av budget- och skuldrådgivning för att om ökat behov uppstår lyfta frågan om en utökning av dessa verksamheter till Kommunstyrelsen.

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritids- och folkhälsonämndens verksamheter är indelade i två ekonomiska ramar; Fritid- och folkhälsa samt Föreningsbidrag.

Fritid- och folkhälsa: Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	58 855	65 280	61 949	61 949
Kostnader	-306 574	-321 280	-324 499	-350 864
Nettokostnader	-247 719	-256 000	-262 550	-288 915
Kommunbidrag	241 950	256 00	262 550	288 915
Resultat	-5 769	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-13 765	-31 027	-23 300	-23 300

Föreningsbidrag: Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	19	45	45	45
Kostnader	-43 590	-45 945	-46 850	-46 850
Nettokostnader	-43 571	-45 900	-46 800	-46 800
Kommunbidrag	44 800	45 900	46 800	46 800
Resultat	1 229	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Fritids- och folkhälsonämnden har till huvuduppdrag att ansvara för kommunens övergripande folkhälsoarbete samt att främja fritidsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens och organisationers behov av anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet. Fritids- och folkhälsonämnden har ett särskilt ansvar för samarbetsuppdraget avseende lokalt inflytande, demokratifrågor och mötesplatser.

Kommunen lämnar bidrag enligt av fullmäktige fastställda regler till ungdoms-, invandrar- och pensionärsföreningar samt till sociala föreningar och föreningar för människor med funktionsnedsättningar. Huvudsyftet med bidragen är att stimulera ett brett fritidsutbud som tillgodoser olika intressen. Anläggningslån lämnas för att ekonomiskt stödja anordnandet av fritidsanläggningar, ungdomslokaler eller andra lokaler som kommuner bedömer angelägna. Lån utgår med maximalt 40 procent av kostnaden. Lånen är ränte- och amorteringsfria i 30 år, varefter de avskrivs. Beslut fattas av fullmäktige för varje enskilt lån.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Rätten till en meningsfull fritid ska inte vara beroende av hur mycket pengar man har eller var i kommunen man bor. Den praktiska möjligheten till en aktiv fritid är en viktig folkhälsofråga. När kommunen bygger aktivitetsplatser ska det finnas ett tydligt genusperspektiv så att de lockar både tjejer och killar, och gärna uppmuntra till aktiviteter för olika åldrar. För Vänsterpartiet är det självklart att jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet ska vara ledord för kommunens fritidssatsningar.

Tillgången till naturupplevelser genom utbyggnad av olika typer av spår och leder ska fortsätta, både i de olika satsdelarna och i serviceorterna. Även stadens badplatser är viktiga för att möjliggöra naturupplevelser.

Föreningslivet bidrar inte bara till en meningsfull fritid, utan ett rikt föreningsliv är också en förutsättning för demokratis utveckling. Vänsterpartiet värnar föreningslivet och anser att Borås Stad ska vara en aktör som underlättar för medborgarnas egen organisering. Kommunen ska därutöver erbjuda föreningslivet stöd i sitt jämställdhetsarbete och kommunala bidrag ska uppmuntra flickor och pojkar att ta lika stort utrymme i verksamheten.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Fritids- och folkhälsonämnden tillförs 965 tkr i kompensation för det ökade PO-pålägget. Utöver detta utökas nämndens ram med 20 400 tkr till följd av nya anläggningar och evenemang. Nämnden får 5 000 tkr ytterligare till badverksamheten, inkluderat uppdraget om Alidebergsbadet nedan. Vidare tillförs ramen 250 tkr för att mensskydd ska finnas tillgängligt kostnadsfritt vid relevanta anläggningar.

I investeringsbudgeten tidigareläggs investeringen på Brämhults IP jämfört med Kommunstyrelsens förslag.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Fritids- och folkhälsonämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten till att anlägga en flytbrygga i Byttorpssjön.

Vänsterpartiet anser att nämnden ska ges i uppdrag att starta idrottsskolor i socialt utsatta områden.

Vänsterpartiet vill att Fritids- och folkhälsonämnden tillsammans med Tekniska nämnden ska ges i uppdrag att utreda inrättandet av en plaskdamm för barn i Stadsparken.

Vänsterpartiet föreslår att Fritids- och folkhälsonämnden tillsammans med andra berörda nämnder ges i uppdrag att under 2024 iordningställa minst ett område som långsiktigt kan användas för stadsodling.

Nämnden ska öppna Alidebergsbadet också under 2024.

Kulturnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	33 057	30 651	30 144	30 144
Kostnader	-229 159	-238 551	-242 444	-247 009
Nettokostnader	-196 102	-207 900	-212 300	-216 865
Kommunbidrag	196 800	207 900	212 300	216 865
Resultat	698	0	0	0
Ackumulerat resultat	8 515	8 515	8 515	8 515
Nettoinvesteringar	-6 263	-12 159	-4 700	-7 410

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Kulturnämndens verksamhet syftar till att göra Borås Stad till en bra och attraktiv stad att leva i. En stad som ger alla invånare möjligheter till information, kunskap och upplevelser för att kunna ta aktiv del i den demokratiska processen och utvecklas som människa. Kulturnämndens verksamhet ska utgå från ett mångkulturellt perspektiv och ett jämställt utbud och utövande.

Kulturnämnden ska bedriva biblioteks-, musei- och utställningsverksamheter, teater, dans- och musikverksamhet inklusive kulturskola, filmverksamhet och annan kulturell verksamhet. Kulturnämnden ska också slå vakt om kulturarvet och kulturmiljön, skapa möjligheter till eget skapande och aktiv delaktighet och engagera barn och ungdomar i det kulturella och konstnärliga livet.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

En rik tillgång till kultur är inte en fråga om lyx, utan handlar om att tillgodose grundläggande mänskliga behov. För Vänsterpartiet är kulturen en del av välfärden och ska finnas till för alla – inte bara för den som har mycket pengar.

Vänsterpartiet arbetat för att kulturen ska tillgängliggöras i hela kommunen och inte koncentreras till stadens centrala delar. Vi har därför under tidigare mandatperioder varit pådrivande för utvecklingen av mer öppna bibliotek. På samma sätt behöver skulpturer, filialverksamhet och arrangemang spridas till såväl serviceorter som ut till stadsdelarna. Genom digitalisering och samverkan med regionen vill vi tillgängliggöra kulturen också till de som inte har möjlighet att besöka kulturinstitutionerna.

Kulturnämnden har ända sedan Rockborgen stängdes genomfört utredningar om tillgången till scener för rock- och popmusik. Under året har viktiga steg framåt tagits. Vänsterpartiet vill betona att det är viktigt att detta arbete görs skyndsamt för att förbättra förutsättningarna för musikutövande i Borås.

Vänsterpartiet värnar kulturskolan som en viktig institution för att skapa jämlika förutsättningar till kulturellt skapande för barn och unga. Vänsterpartiet vill göra kulturskolan helt avgiftsfri i Borås för att säkerställa att tillgång till kultur inte är en plånboksfråga. Detta är särskilt viktigt i en tid då kostnadsutvecklingen i samhället skapar en pressad ekonomisk situation för många familjer.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Kulturnämndens ram utökas med 964 tkr för att kompensera för det ökade PO-pålägget. Utöver detta utökas ramen med ytterligare 3 000 tkr för compensation för kraftiga hyreshöjningar på externt hyrda lokaler, nya arrangörsbidrag, stöd till kulturföreningar och delårseffekt för skolbibliotek på den nya

Fredriksborgsskolan. Vänsterpartiet föreslår därtill att nämndens kommunbidrag utökas med 600 tkr för att finansiera en ambitionsökning avseende bidragen till studieförbund. Detta för att kompensera för regeringens neddragningar av statsbidragen på området.

I investeringsbudgeten avsätts 5 308 tkr för konstnärlig utsmyckning.

Den föreslagna investeringen i Kulturhusets entré utgår i Vänsterpartiets förslag i avvaktan på ett politiskt beslut om ett eventuellt framtida nytt konstmuseum.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att Kulturnämnden ges i uppdrag att utreda en Barnens kulturbuss för att tillgängliggöra stadens kulturliv för skolelever som går i skolor på orter med låg tillgång till ordinarie kollektivtrafik.

Vänsterpartiet föreslår att Kulturnämnden ges i uppdrag att återstarta arbetet för att Borås ska bli en fristad för konstnärer och andra kulturutövare som är på flykt.

Kulturnämnden ges i uppdrag att utreda införandet av en ny musikfond från vilken lokala band och artister kan söka stöd för mindre inköp av exempelvis instrument eller teknisk utrustning.

Förskolenämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	134 944	125 076	124 392	124 392
Kostnader	-983 054	-1 035 076	-1 033 892	- 1 059 370
Nettokostnader	-848 110	-910 000	-909 500	-934 978
Kommunbidrag	861 700	910 000	909 500	934 978
Resultat	13 590	0	0	0
Akkumulerat resultat	39 178	39 178	39 178	39 178
Nettoinvesteringar	0	-600	-1 350	-1 350

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola och kommunal pedagogisk omsorg som åligger kommunen enligt skollagen och andra författningar. Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Nämnden ansvarar även för samordningen av familjecentralerna.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Resan mot ett livslångt lärande börjar redan i förskolan. När barnen kommer till förskolan gör man det från hemmiljöer som kan se drastiskt olika ut. Enligt läroplanen har också förskolan ett tydligt likvärdighetsuppdrag. Samtidigt vet vi att förutsättningarna inom Borås Stads förskolor skiljer sig åt. På en del förskolor finns det till exempel en hög andel förskollärare, medan andra förskolor har svårt att rekrytera.

Vänsterpartiet anser att Borås Stads resurser till förskolans verksamhet behöver öka långsiktigt. Borås har långt kvar till dess att vi har barngrupper i linje med Skolverkets riktlinjer för barngruppernas storlek. Mer resurser krävs också för att stärka arbetsmiljön för de anställda i verksamheterna. Vänsterpartiet tycker att det är viktigt att det finns en generell möjlighet till förskoleplats från sex månaders ålder, men resurser måste finnas för att kompensera de verksamheter med barn under ett år för det merarbete som detta innebär.

Redan när barnen är små skapas flickors och pojkars könsroller. Därför måste man också i tidiga år arbeta normkritiskt och problematisera traditionella könsroller. Enligt läroplanen för förskolan ska arbetslaget ansvara för att man arbetar medvetet och aktivt med jämställdhet. All personal i förskolan och skolan behöver därför kontinuerligt få utbildning och fortbildning i hur man kan arbeta med jämställdhet och normkritik i förskolan.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Förskolenämnden ges 6 420 tkr i kompensation för det ökade PO-pålägget. Vid sidan av detta tillförs nämnden 6 000 tkr i kompensation för priser som stiger snabbare än den generella priskompensationen. Nämnden ges 9 105 tkr för att inget generellt besparingskrav ska läggas på verksamheten. Utöver detta utökas nämndens ram med 3 953 tkr för att underlätta anpassningen till sjunkande volymer. Totalt utökas nämndens ram med 25 478 tkr.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att all personal i förskolan ges möjlighet att utbilda sig i hur ett medvetet och aktivt jämställdhetsarbete ser ut.

Grundskolenämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	348 716	337 970	326 420	326 420
Kostnader	-2 022 526	-2 114 358	-2 138 209	-2 185 598
Nettokostnader	-1 673 811	-1 776 748	-1 811 789	-1 859 189
Kommunbidrag	1 674 900	1 776 748	1 811 789	1 859 189
Resultat	1 089	0	0	0
Ackumulerat resultat	26 303	26 303	26 303	26 303
Nettoinvesteringar	-2 972	-4 000	-25 000	-25 000

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Grundskolenämnden har hand om kommunal förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

För Vänsterpartiet är en likvärdig och kompensatorisk skola ett avgörande verktyg för att bygga ett jämlikt samhälle. Ett Borås där alla unga har samma möjligheter till ett gott liv oavsett vilken bakgrund man har. För att det ska bli verklighet krävs en långsiktig förstärkning av skolans ekonomiska resurser.

Vänsterpartiets grundläggande hållning är att skolans likvärdighet behöver stärkas. Vi är starkt kritiska till den marknadsskola som har vuxit fram i Sverige. Under lång tid har skolsegregationen ökat. Vilken studiebakgrund en elevs föräldrar har får allt större betydelse för hur väl eleven själv lyckas i skolan. En ökad likvärdighet och en prioritering av skolans kompensatoriska uppdrag kan förbättra kunskapsresultaten generellt.

Vi är som enda parti motståndare till det obligatoriska skolvalet. Vi vill se en utveckling där alla skolor ges förutsättningar att vara bra skolor. I vårt Borås finns inte plats för vinstmaximerande friskolor – elevers rätt till kunskap och skolpersonalens rätt till bra arbetsvillkor går före aktiebolags vinstintressen.

Fritidshemmen är en viktig del av Grundskolenämndens verksamhet. Idag vet vi att det finns stora skillnader i fritidshemmens förutsättningar mellan Borås olika stadsdelar. Samtidigt som det finns fritidshem som har en god andel behörig personal, är den totala andelen för låg och det finns fritidshem där det helt saknas behöriga lärare. Fritids likvärdighet behöver förbättras.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Grundskolenämnden ges 17 797 tkr i kompensation för det ökade PO-pålägget. Utöver detta tillförs nämnden 14 000 tkr för att kompensera för lokalkostnader och centrala kostnader utöver vad som gavs i den preliminära ramen. Nämnden tillförs vidare 17 800 tkr för att verksamheten inte ska omfattas av en generell besparing. I tillägg till detta får nämnden 2 500 tkr i riktade medel för ett projekt med skolfrukost i enlighet med uppdraget som ges och 250 tkr för att tillgängliggöra gratis mensskydd på skoltoaletterna. Totalt tillförs nämnden 47 389 tkr utöver vad som angavs i den preliminära ramen.

I investeringsbudgeten ges 5 000 tkr för en satsning på grundskolornas utemiljöer. Därtill uppdras Lokalförsörjningsnämnden att genomföra en förstudie för en ny F-6 skola på Norrby.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet föreslår att det obligatoriska skolvalet avskaffas.

Vi vill att det läggs till ett verksamhetsmått i de indikatorer som följs upp av Kommunfullmäktige som visar antalet fritidshem som helt saknar behörig personal.

Vänsterpartiet vill att Grundskolenämnden ges i uppdrag att utreda en modell för resursfördelning till fritidshemmen som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer.

Vänsterpartiet vill att gratis mensskydd ska erbjudas alla elever i Borås Stads grundskolor.

Grundskolenämnden uppdras att genomföra ett projekt där rektorer kan söka medel för att servera frukost i skolan. Det ska finnas utrymme för stor flexibilitet hur man på den individuella skolan arbetar med frågan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	285 693	302 451	303 800	303 800
Kostnader	-894 908	-967 906	-995 298	-1 000 581
Nettokostnader	-609 214	-665 455	-691 500	-696 781
Kommunbidrag	621 750	665 455	691 500	696 781
Resultat	12 536	0	0	0
Ackumulerat resultat	26 380	26 380	26 380	26 380
Nettoinvesteringar	-2 200	-500	-2 000	-2 000

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen för den del av kommunens utbildning inom skolväsendet som omfattar skolformerna gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå), särskilt utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt yrkeshögskolan.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Gymnasieskolan ska förbereda unga boråsare för yrkeslivet och för högskolestudier. Den som idag saknar gymnasieutbildning har svåra förutsättningar på arbetsmarknaden. Det är i sin tur något som påverkar livet i stort och inte minst den egna hälsan. För att öka jämlikheten i Borås är det därför viktigt att fler klarar gymnasiet. Borås ska ha gymnasieskolor där unga både kan få de bästa tänkbara yrkesutbildningarna och bra förutsättningar för vidare studier.

Den kommunala vuxenutbildningen är en viktig resurs för människor som kommit till Sverige i vuxen ålder och för de som behöver en andra chans till att studera som vuxna. För att garantera en hög kvalitet är det viktigt att huvudansvaret för utbildningarna kvarstår hos kommunen och att samma kvalitetskrav som på den kommunala verksamheten ska ställas också på de privata utbildningsanordnarna. Vänsterpartiet vill se en god samverkan mellan vuxenutbildningen och kommunen som arbetsgivare.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ges kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 5 033 tkr. Utöver detta tillförs nämnden 250 tkr för att tillgängliggöra mensskydd på skolornas toaletter.

Förändringar i uppdrag till nämnden

För att motverka sexuella övergrepp och trakasserier vill Vänsterpartiet att alla tjejer i gymnasiet ska få pröva feministiskt självförsvar. Parallellt med detta bör det erbjudas undervisning och diskussioner om vikten av samtycke till alla elever.

Vänsterpartiet vill att gratis mensskydd ska erbjudas alla elever i Borås Stads gymnasieskolor.

Alla elever i gymnasieskolan ska erbjudas teoriundervisning för körkort. Detta är en utveckling av den satsning som tidigare har genomförts för att elever på Omvårdnadsprogrammet ska erbjudas detta.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att förbereda för att den kommunala vuxenutbildningen i huvudsak ska bedrivas i egen regi.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	42 897	36 728	31 606	31 606
Kostnader	-420 083	-456 928	-460 406	-481 239
Nettokostnader	-377 186	-420 000	-428 800	-449 033
Kommunbidrag	365 450	420 000	428 800	449 033
Resultat	-11 736	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorgens delområden vuxna, barn och familj samt ensamkommande barn. Nämnden har dessutom ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta eller långt från den ordinarie bostadsmarknaden.

Nämnden har dessutom två av Kommunfullmäktiges samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbetsuppdrag för barn och unga samt ett särskilt samarbetsuppdrag för boendeprocessens mjuka frågor. Dessa samarbetsuppdrag är därmed också ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

En välfungerande socialtjänst är avgörande för att Borås ska utvecklas till en jämlik stad. Den verksamhet som bedrivs i Individ- och familjeomsorgsnämndens regi är viktig för många boråsare som befinner sig i en utsatt situation. I arbetet med ett socialt hållbart Borås betonas vikten av tidiga insatser. För att detta ska bli verklighet är det viktigt att Individ- och familjeomsorgsnämndens egen verksamhet inte underfinansieras. Vidare behöver den samverkan som nämnden ska ha med exempelvis skolan och andra myndigheter lyftas fram.

Nämnden kommer också i framtiden ha ansvar för arbetet mot våld i nära relationer och arbetet mot prostitution. För Vänsterpartiet är detta ett viktigt kommunalt uppdrag. Att sätta stopp för mäns våld mot kvinnor är en grundläggande förutsättning för att vi ska få ett jämställt samhälle.

Vänsterpartiet har under senaste åren drivit på för mer resurser till nämndens verksamhet kopplat till de viktiga uppdrag som bedrivs; inte minst kring den relativt nystartade avhopparverksamhet för personer i kriminalitet och det vräkningsförebyggande arbetet.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Individ- och familjeomsorgsnämnden ges kompensation motsvarande 1 629 tkr för att det ökade PO-pålägget. Utöver detta utökas nämndens kommunbidrag med 15 000 tkr för att kompensera för stigande volymer och prisökningar utöver vad som gavs i den preliminära ramen. Ramen utökas med ytterligare 4 204 tkr för att verksamheten inte ska omfattas av ett generellt besparingskrav.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att Individ- och familjeomsorgsnämnden ges i uppdrag att utreda vilka stödinsatser som kan vara aktuella för personer som vill lämna kriminella miljöer men som inte kvalificerar sig för avhopparverksamheten.

Arbetslivsnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	130 686	85 996	96 550	96 550
Kostnader	-389 874	-339 946	-355 450	-358 162
Nettokostnader	-259 188	-253 950	-258 900	-261 612
Kommunbidrag	252 950	253 950	258 900	261 612
Resultat	-6 238	0	0	0
Ackumulerat resultat	3 000	3 000	3 000	3 000
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Arbetslivsnämndens huvuduppgift är att fullgöra kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten i kommunen genom att verksamheten svarar mot arbetsmarknadens och den enskildes behov. Nämnden ansvarar även för kommunens insatser och åtgärder vid flyktningmottagning och etableringsinsatser för nyanlända, samt har ett samordningsansvar för integration i samhället och på arbetsmarknaden. Detta innebär att nämnden har befogenhet att kalla andra nämnder. Dessutom ansvarar nämnden för insatser gällande nationella minoriteter och finskt förvaltningsområde.

Nämnden ansvarar för försörjningsstödet samt syftet att den enskilde ska nå egen försörjning och arbetar därför med utredande, aktiverande och arbetsförberedande åtgärder.

Nämnden ansvarar även för kommunens del i Sjuhärads samordningsförbund, där övriga parter är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Västra Götalandsregionen. Samordningsförbundet beslutar om mål och inriktning för den finansiella samordningen och stödjer samverkan mellan parterna.

Arbetslivsnämnden administrerar och finansierar kommunens alla feriearbeten.

Till nämndens uppgifter hör också ansvaret för personliga ombud, samt att representera Borås Stad när det gäller Tolkförmedling Väst.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Rätten till arbete och egen försörjning är en viktig förutsättning för att den enskilde ska kunna leva ett tryggt och fritt liv. För Vänsterpartiet är frågan om full sysselsättning en grundläggande jämlikhetsfråga som kräver ekonomisk-politiska och arbetsmarknadspolitiska insatser från samhällets olika delar. För kommunens del är det uppdrag som Arbetslivsnämnden har av stor betydelse.

Försörjningsstödet är det yttersta skydds nätet för medborgarna. Idag är barnfattigdom en realitet för alltför många barn. Vänsterpartiet anser att det är viktigt att barnens villkor och möjlighet till att delta i exempelvis fritidsaktiviteter särskilt beaktas för barnfamiljer som får försörjningsstöd. Vidare är det tydligt att möjligheterna till försörjningsstöd för boendekostnad inte har följt med hyresutvecklingen. Detta behöver förändras.

För att få in en fot på arbetsmarknaden och värdefull arbetslivserfarenhet är kommunens insatser för att alla gymnasieungdomar ska få ett feriearbete av stor betydelse. Utan detta skulle det vara svårt för unga

vars föräldrar inte har rätt kontakter att få ett sommarjobb. Parallellt med att man får nödvändig arbetslivserfarenhet är det också viktigt att få en möjlighet till introduktion om vilka rättigheter man har på jobbet.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Arbetslivsnämndens kommunbidrag förstärks med 2 712 tkr för att kompensera för det ökade PO-pålägget.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att Borås Stad bjuder in relevanta fackförbund för att ge ungdomar med feriearbete relevant information om sina rättigheter på jobbet.

Arbetslivsnämnden ska uppdras att tydliggöra i riktlinjerna för försörjningsstöd att man ska kunna studera på grundläggande nivå samtidigt som man har försörjningsstöd. Detta är viktigt för att sänka trösklarna för att fler ska få en grundläggande utbildning.

Vänsterpartiet vill att Arbetslivsnämnden ges i uppdrag att utreda en modell som möjliggör att försörjningsstöd ska kunna beviljas för normala hyreskostnader i Borås. Denna modell bör följa hyresutvecklingen över tid.

Sociala omsorgsnämnden

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	133 257	134 429	110 510	110 510
Kostnader	-882 834	-935 779	-937 860	-966 284
Nettokostnader	-749 577	-801 350	-827 350	-855 774
Kommunbidrag	758 750	801 350	827 350	855 774
Resultat	9 173	0	0	0
Ackumulerat resultat	26 556	26 556	26 556	26 556
Nettoinvesteringar	0	0	-3 000	-3 000

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Nämnden utövar ledningen av kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Finns behov av kompletterande insatser för målgruppen enligt Socialtjänstlagen ansvarar nämnden för detta. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt Socialförsäkringsbalken rörande assistansersättning.

Sociala omsorgsnämnden skall fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad om i lag sägs om socialnämnd vad avser barn och unga upp till 18 år och personer med psykiska funktionsnedsättningar inklusive hemsjukvård. För boendestöd som enda insats ansvarar Sociala omsorgsnämnden. Nämnden utöver också ledningen av hälso- och sjukvården inom sin verksamhet.

I nämndens uppgifter ingår också att verka för undanröjande av fysiska och psykiska tillgänglighets hinder.

Nämnden har dessutom ett av de av Kommunfullmäktige fastställda samarbetsuppdragen – samarbetsuppdraget för tillgänglighet. De särskilda samarbetsuppdragen är ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

För Vänsterpartiet är det en grundläggande utgångspunkt att alla människor är jämlika, har rätt till sina liv, sin personlighet och till integritet. Arbetet för tillgänglighet och delaktighet handlar i grund och botten om att respektera de mänskliga rättigheterna. Tillgänglighet innebär både att röja undan hinder i den fysiska miljön som att öppna upp miljöer för personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Öppna mötesplatser för personer inom LSS och socialpsykiatri spelar en viktig roll för att bryta ensamhet och isolering.

Vänsterpartiet anser att samma förmåner ska gälla personer inom daglig verksamhet som de som har en anställning i Borås Stad. Dagersättningen för de med daglig verksamhet ska räknas upp varje mandatperiod.

Det behöver fortsätta byggas fler LSS-boenden under mandatperioden. Vänsterpartiets utgångspunkt är att alla LSS-boenden ska drivas i kommunal regi. Privata vinstdrivande entreprenörer förhindrar kontinuitet i verksamheten. För många boende inom LSS är det speciellt viktigt med kontinuitet i relationerna. Deras medboende och personalen blir en del av deras vardagsliv. Livskvaliteten för de boende riskerar att försämrars när långvariga relationer bryts på grund av nya upphandlingar.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Sociala omsorgsnämnden ges 4 796 tkr i kompensation för det ökade PO-pålägget och 5 000 tkr i kompensation för växande volymer. Utöver detta tillförs nämnden 10 000 tkr i ökat kommunbidrag för delårseffekten för nytt LSS-boende. Nämndens kommunbidrag utökas med 500 tkr för att personal anställd i daglig verksamhet ska ges möjlighet till arbetskläder och arbetsskor. Utöver detta tillförs nämnden 8 128 tkr i utökad ram för att verksamheten inte ska omfattas av ett generellt besparingskrav.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet vill att Sociala omsorgsnämnden förbereder återtagandet i kommunal regi av de boenden inom LSS och socialpsykiatrin som idag drivs i privat regi.

Personal i daglig verksamhet ska erbjudas arbetskläder och arbetsskor.

Vänsterpartiet föreslår att Sociala omsorgsnämnden ges i uppdrag att genomföra försök med arbetstidsförkortning inom någon verksamhet i samband med övergången till 11 timmars dygnsvila.

Vård- och äldregruppen

Ekonomiskt sammandrag, tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel. ram Budget 2024	V Budget 2024
Intäkter	196 319	185 071	175 201	175 201
Kostnader	-1 641 498	-1 739 971	-1 781 851	-1 820 842
Nettokostnader	-1 445 179	-1 554 900	-1 606 650	-1 645 641
Kommunbidrag	1 463 550	1 554 900	1 606 650	1 645 641
Resultat	18 371	0	0	0
Ackumulerat resultat	30 000	30 000	30 000	30 000
Nettoinvesteringar	0	0	-20 000	-20 000

Nämndens uppdrag i sammanfattning

Vård- och äldregruppen ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten vad avser omsorg om äldre och andra personer som har behov av bistånd i form av hemtjänst, vård- och omsorgsboende, korttidsboende, dagverksamhet, stöd till närstående samt trygghetslarm och bostadsanpassningsbidrag. För boendestöd som enda insats svarar Sociala omsorgsnämnden. Nämnden ansvarar också för hemsjukvård inklusive rehabilitering. I nämndens uppgifter ingår också förebyggande hälsoarbete riktat till äldre.

Vård- och äldregruppen utövar ledning av den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden ansvarar, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen, för kost-, lokalvård- och vaktmästarorganisationen inom sitt verksamhetsområde.

Vänsterpartiets syn på nämndens verksamhet

Människor lever allt längre och blir friskare, men skillnaderna i hälsa och livsvillkor mellan olika grupper är stora. Därför behövs en äldrepolitik för jämlikhet. Det handlar om allt från förebyggande insatser som alla kan ta del av till vård och omsorg för den som på grund av ålder eller sjukdom inte längre klarar sig på egen hand.

Alla behöver en god bostad och ett tryggt boende. Vi behöver skapa olika förutsättningar för trygghet och förståelse för att äldre inte är en homogen grupp där alla vill ha det på samma sätt. Äldreboenden, trygghetsboenden, bostadsgrupper utvecklas som möjligheter, men även möjligheten att bo kvar och få stöd i den egna bostaden för den som inte vill flytta.

Öppna mötesplatser med en bredd i sin verksamhet ger möjligheter för att många äldre kan hitta något som intresserar dem. Att tillsammans med andra delta i aktiviteter av olika slag bryter ofrivillig ensamhet, att på mötesplatser kunna vara med och laga mat och äta tillsammans ger ökad livskvalitet och möjlighet att träffa nya vänner.

Arbetsvillkoren inom äldreomsorg behöver förbättras. Vänsterpartiet har under lång tid föreslagit olika åtgärder som Borås Stad skulle kunna vidta för att förbättra arbetsvillkoren för de grupper som arbetar inom äldreomsorg och hemtjänst; arbetstidsförkortning, löneöversyn, kompensutveckling såväl som bra villkor när det gäller arbetskläder. Det är viktigt att ha fler anställda undersköterskor istället för vikarier

som gör korta inlägg, det skapar inte trygghet för de äldre och är heller ingen bra arbetssituation för timvikarierna.

Privatiseringen av delar av hemtjänsten som har drivits fram genom lagen om valfrihet (LOV) har skapat en situation där allt behöver mätas. Vänsterpartiet vill avskaffa minuthetsen i hemtjänsten. Genom en god arbetsmiljö för de anställda skapar vi en äldreomsorg med högre kvalitet och bättre utfall för de äldre. Därtill så vill vi att de äldreboende som idag drivs i privat regi ska återföras i kommunal drift.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med den preliminära ramen för 2024

Vård- och äldreomsorgens kommunbidrag utökas med 11 523 tkr för att kompensera för det ökade PO-pålägget. Utöver detta tillskjuts nämnden 11 900 tkr ytterligare i kommunbidrag för att kompensera för nya uppdrag samt ökade kostnader för prisökningar, löner och volymer utöver vad som kompenserades för i ram. Vidare ökas nämndens ram med 15 568 tkr för att verksamheten inte ska omfattas av ett generellt besparingskrav.

Förändringar i uppdrag till nämnden

Vänsterpartiet föreslår att Vård- och äldreomsorgens nämnden ges i uppdrag att genomföra försök med arbetstidsförkortning inom någon verksamhet i samband med övergången till 11 timmars dygnsvila.

Vänsterpartiet vill ge Vård- och äldreomsorgens nämnden i uppdrag att förbereda för att driften av vård- och omsorgsboendena på Kvibergsgatan och Kapplandsgatan ska kunna drivas i egen regi så snart som möjligt.

Vård- och äldreomsorgens nämnden uppdras att arbeta med ett hemtjänstdistrikt som ett pilotprojekt för att minska minutstyrningen i äldreomsorgen. Syftet med detta är att identifiera bra metoder för att åstadkomma samma sak i verksamheten i sin helhet.

I investeringsbudgeten uppdras Lokalförvaltningsnämnden att genomföra en förstudie för ett nytt Vård- och omsorgsboende (nr 3).

Sammanfattning av Vänsterpartiets yrkanden

Att i driftbudgeten bevilja nämnderna följande kommunbidrag (tkr):

Kommunfullmäktige	17 400
Revisorskollegiet	6 695
Kommunstyrelsen	
-stadsledningskansliet	174 336
-sambhallsbyggnad	4 898
-kommungemensamt	142 400
Valnämnden	10 615
Överförmyndarnämnden	10 780
Lokalförsörjningsnämnden	41 551
Servicenämnden	-5 000
Fritids- och folkhälsonämnden	
-fritid och folkhälsa	288 915
-föreningsbidrag	46 800
Samhallsbyggnadsnämnden	33 482
Tekniska nämnden	
-väghållning, skog, parker m m	199 733
-persontransporter	92 650
Miljö- och konsumentnämnden	32 022
Kulturnämnden	216 865
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	696 783
Sociala omsorgsnämnden	261 612
Arbetslivsnämnden	855 774
Förskolenämnden	934 978
Grundskolenämnden	1 855 186
Individ- och familjeomsorgsnämnden	449 033
Vård- och äldrenämnden	1 645 641
Summa	8 013 146

Att investeringsbudgeten i Vänsterpartiets alternativa budgetförslag ska ligga till huvudsaklig grund för kommunens investeringsverksamhet under perioden 2024-2028, varvid anslag i budgeten för år 2024 beviljas i enlighet med vad som särskilt markerats.

Att bemyndiga Kommunstyrelsen att fatta beslut om fördelning av medel ur den sociala bufferten uppgående till högst 15 000 tkr.

Kommunstyrelsen:

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur fler bilfria miljöer kan tillskapas i stadens centrala delar för att underlätta framkomlighet för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Att ägardirektivet för Borås Energi och Miljö AB ska förändras så att bolaget ges i uppdrag av ägaren att annullera ej använda utsläppsrätter.

Att ägardirektivet för Borås Energi och Miljö AB ska förändras så att bolaget åläggs att redovisa genomförda effektivisering av VA- och avfallsverksamheterna i samband med att bolaget begär justering av dessa taxor.

Att Kommunstyrelsen uppdras att revidera Borås Stads riktlinjer för förvärv och försäljning av mark så att ett lägre pris sätts på mark avsedd för att bygga hyresrätter än mark avsedd för ägt boende. Liknande förändringar bör göras för avtal om nya tomträttsavgälder.

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ändra riktlinjer för markanvisningar för bostäder så att den planerade hyresnivån tillsammans med fastigheternas ekologiska hållbarhet ur ett livscykelperspektiv blir avgörande faktorer för tilldelningen.

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda om och i så fall hur personal i kontaktyrken kan kompenseras för karensavdraget.

Att Vänsterpartiet anser att Borås Stad fortsättningsvis inte ska tillämpa Lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten eller daglig verksamhet.

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett förslag till revidering av ersättningsmodellen för LOV-företag i hemtjänsten så att dessa påverkas av effektiviseringar inom den verksamheten som utförs i egen regi.

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda vilka verksamheter i staden som idag utförs i privat regi som istället skulle kunna utföras i egen regi med syfte att åstadkomma en effektivare användning av ekonomiska resurser.

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en ny utredning om framtidens kollektivtrafik i Borås. Uppdraget fokuserar på stadstrafiken och ersätter tidigare budgetuppdrag om att utreda kollektivtrafikens linjesträckning i stads kärnan.

Att Vänsterpartiet vill att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa en modell där Borås Stad vid upphandlingar av byggnationer och vid markanvisningar ställer krav på att anbudsgivaren eller exploitören tar emot lärlingar som har avslutat sina gymnasiestudier samt gymnasieelever på APL.

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en utredning om hur kostnaderna för administrativ verksamhet har ökat i relation till kostnaden för invånarnära verksamhet. Syftet med utredningen är att identifiera utrymmen för effektivisering av denna verksamhet specifikt.

Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att inrätta ett HBTQI-råd med syfte att skapa regelbundna diskussioner mellan politiker, tjänstepersoner och företrädare för civilsamhället om hur Borås kan bli en mer HBTQI-vänlig stad.

Lokalförsojningsnämnden:

Att Lokalförsojningsnämnden ges i uppdrag att under 2024 genomföra en förstudie om en ny F-6 skola på Norrby.

Att Lokalförsörjningsnämnden ska ges i uppdrag att utreda behovet av klimatanpassning av kommunens egna verksamhetslokaler.

Samhällsbyggnadsnämnden:

Att Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att prioritera detaljplaneärenden för flerbostadshus, så att möjligheten för att färdigställa fler hyresrätter ökar. Detta gäller särskilt i bostadsområden och stadsdelar där det idag finns ett underskott på hyresrätter.

Att Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta med grönytefaktor vid arbetet med detaljplaner. Detta som ett sätt att öka tillgången till gröna och kvalitativa utemiljöer.

Serviceämnden:

Att Serviceämnden tillsammans med Tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda hur klimatpåverkan ska minska vid anläggningsarbeten.

Att Serviceämnden ges i uppdrag att genomföra mark- och entreprenadarbeten för andra beställare än Borås Stad.

Tekniska nämnden:

Att Serviceämnden tillsammans med Tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda hur klimatpåverkan ska minska vid anläggningsarbeten.

Att Tekniska nämnden ges i uppdrag att vid arbete med nya cykelvägar prioritera sådana som leder till fritidsgårdar, skolor och större arbetsplatser.

Att Tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda hur färdtjänsten kan köras i egen regi.

Att Tekniska nämnden uppdras att beakta utredningen om framtidens kollektivtrafik vid investeringsåtgärder som görs utifrån tidigare planer om stadstrafiken.

Att Fritids- och folkhälsonämnden tillsammans med Tekniska nämnden ska ges i uppdrag att utreda inrättandet av en plaskdamm för barn i Stadsparken.

Miljö- och konsumentnämnden:

Att Miljö- och konsumentnämnden ges i uppdrag att under året bevaka utvecklingen av behov av budget- och skuldrådgivning för att om ökat behov uppstår lyfta frågan om en utökning av dessa verksamheter till Kommunstyrelsen.

Fritids- och folkhälsonämnden:

Att Fritids- och folkhälsonämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten till att anlägga en flytbrygga i Byttorpssjön.

Att nämnden ska ges i uppdrag att starta idrottsskolor i socialt utsatta områden.

Att Fritids- och folkhälsonämnden tillsammans med Tekniska nämnden ska ges i uppdrag att utreda inrättandet av en plaskdamm för barn i Stadsparken.

Att Fritids- och folkhälsonämnden tillsammans med andra berörda nämnder ges i uppdrag att under 2024 iordningställa minst ett område som långsiktigt kan användas för stadsodling.

Att Fritids- och folkhälsonämnden ges i uppdrag att hålla öppet Alidebergsbadet också under 2024.

Kulturnämnden:

Att Kulturnämnden ges i uppdrag att utreda en Barnens kulturbuss för att tillgängliggöra stadens kulturliv för skolelever som går i skolor på orter med låg tillgång till ordinarie kollektivtrafik.

Att Kulturnämnden ges i uppdrag att återstarta arbetet för att Borås ska bli en fristad för konstnärer och andra kulturutövare som är på flykt.

Att Kulturnämnden ges i uppdrag att utreda införandet av en ny musikfond från vilken lokala band och artister kan söka stöd för mindre inköp av exempelvis instrument eller teknisk utrustning.

Förskolenämnden:

Att Förskolenämnden uppdras att säkerställa att all personal i förskolan ges möjlighet att utbilda sig i hur ett medvetet och aktivt jämställdhetsarbete ser ut.

Grundskolenämnden:

Att det obligatoriska skolvalet avskaffas.

Att Grundskolenämnden uppdras att lägga till ett verksamhetsmått i de indikatorer som följs upp av Kommunfullmäktige som visar antalet fritidshem som helt saknar behörig personal.

Att Grundskolenämnden ges i uppdrag att utreda en modell för resursfördelning till fritidshemmen som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer.

Att gratis mensskydd ska erbjudas alla elever i Borås Stads grundskolor.

Att Grundskolenämnden uppdras att genomföra en satsning på frukost i skolan där rektorer kan söka medel för detta. Det ska finnas utrymme för stor flexibilitet i hur man arbetar med frågan på den enskilda skolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden:

Att alla tjejer i gymnasiet ska få pröva feministiskt självförsvar. Parallellt med detta bör det erbjudas undervisning och diskussioner om vikten av samtycke till alla elever.

Att gratis mensskydd ska erbjudas alla elever i Borås Stads gymnasieskolor.

Att alla elever i gymnasieskolan ska erbjudas teoriundervisning för körkort.

Att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att förbereda för att den kommunala vuxenutbildningen i huvudsak ska bedrivas i egen regi.

Individ- och familjeomsorgsnämnden:

Att Individ- och familjeomsorgsnämnden ges i uppdrag att utreda vilka stödinsatser som kan vara aktuella för personer som vill lämna kriminella miljöer men som inte kvalificerar sig för avhopparverksamheten.

Arbetslivsnämnden:

Att Arbetslivsnämnden bjuder in relevanta fackförbund för att ge ungdomar med feriearbete relevant information om sina rättigheter på jobbet.

Att Arbetslivsnämnden uppdras att tydliggöra i riktlinjerna för försörjningsstöd att man ska kunna studera på grundläggande nivå samtidigt som man har försörjningsstöd.

Att Arbetslivsnämnden ges i uppdrag att utreda en modell som möjliggör att försörjningsstöd ska kunna beviljas för normala hyreskostnader i Borås. Denna modell bör följa hyresutvecklingen över tid.

Sociala omsorgsnämnden:

Att Sociala omsorgsnämnden förbereder återtagandet i kommunal regi av de boenden inom LSS och socialpsykiatri som idag drivs i privat regi.

Att personal i daglig verksamhet ska erbjudas arbetskläder och arbetskor.

Att Sociala omsorgsnämnden ges i uppdrag att genomföra försök med arbetstidsförkortning inom någon verksamhet i samband med övergången till 11 timmars dygnsvila.

Vård- och äldreomsorgsnämnden:

Att Vård- och äldreomsorgsnämnden ges i uppdrag att genomföra försök med arbetstidsförkortning inom någon verksamhet i samband med övergången till 11 timmars dygnsvila.

Att Vård- och äldreomsorgsnämnden ges i uppdrag att förbereda för att driften av vård- och omsorgsboendena på Kvibergsgatan och Kapplandsgatan ska kunna drivas i egen regi så snart som möjligt.

Att Vård- och äldreomsorgsnämnden uppdras att arbeta med ett hemtjänstdistrikt som ett pilotprojekt för att minska minutstyrningen i äldreomsorgen. Syftet med detta är att identifiera bra metoder för att åstadkomma samma sak i verksamheten i sin helhet.

